AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad : Pastorie Otrabanda, Tel. 507
Administratie : St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50 voor elken regel meer 10 cts.

BIJ SIR HENRI DETERDING.

(*Interview.*)

Het klinkt bijna paradoxaal en toch is het een stelling welker waarheid ik reeds dikwijls ondervond : hoe hooger geplaatst het interview-slachtoffer, des te guller zijn bereidwilligheid en hoffelijkheid. Dikwijls is het gemakkelijker den minister-president te interviewen dan het eerste de beste opgeblazen kamerlid en in Amerika bijv. vond ik de entree tot menigen zakenkoning eenvoudiger dan die bij de mindere goden.

Mijn verzoek tot Sir Henri Deterding bevestigde deze regel weer eens te meer. Spoedig kwam een hoffelijk schrijven, kort daarop volgde het telefoontje van de particulier-secretaresse en nog vlugger was ik op weg naar St. Helens Court waar midden in de bezige city zich de kantoorpaleizen der petroleum-maatschappijen bevinden.

St. Helens Court ligt slechts 'n paar minuten van het Liverpool Street Station, doch die korte wandeling geeft reeds een duidelijk denkbeeld van de geweldige wereldbelangen welke zich in de Londensche City concentreeren. De naamplaten op de groote gebouwen bestrijken al de vijf continenten van de „Hudson Bay Company" kantoren tot bijv. de banken van Hongkong en Shanghai.

Bij een der talrijke „Courts" (Binnenhoven) vraag ik een brievenbesteller naar het gebouw der „pil people". Wie moet U er hebben? preciseert hij wereldwijs. En ik noem hem den naam van onzen beroemden landgenoot. „Ah, Detterding", komt bewust het antwoord. „Sir Henri's bureau is rind den eerstvolgenden hoek". Dat weet U goed, complimenteer ik den man. „Wie zou hier Sir Henri niet kennen?" is de zakelijke ejaculatie van mijn gids.

En plots moet ik denken aan dat historische verhaal dat mij onlangs een hooggeplaatst Engelschman — wiens naam ik evenwel geen vrijheid heb te noemen — deed. Hij was pas in Moskou geweest en had ook met den rooden dictator een onderhoud gehad. Nauwelijks eenige minuten in diens werkvertrek, had Stalin den Engelschen gast middels zijn tolk gevraagd „Tell me, hoe komt die Deterding aan zoo'n invloed, wij beschouwen hem als den grootsten vijand der Sovjets".

De Londensche brievenbesteller zou den Russischen machthebber het antwoord hebben kunnen geven, doch Russische machthebbers consulteeren nu eenmaal geen brievenbestellers.

De lift voert U naar de zooveelste verdieping. Een met talrijke oorlogsmedailles gedecoreerde portier leidt U door een labyrinth van gangen tot waar loopers de onmiddelijke nabijheid der directoriale vertrekken verraden. En kort nadien vinden wij ons in het werkvertrek van een der grootste magnaten ter wereld, hem dien de Britsche koning in den adelstand verhief en dien ons volk in eerbiedige bewondering onderscheidde met het nog selectere eere-doctoraat in de technische wetenschappen.

Even eenvoudig zakelijk als heel het immense kantoorpaleis — dat in zijn gecompliceerde bouw en met de vele terrassen overigens meer op een kantoorburcht gelijkt — even eenvoudig is de werkkamer van den generalissimus in het groot-hoofdkwartier der petroleum. Dr. Deterding zit achter een enorme, ongeveer nier-vormige werktafel, met ter eene zijde een batterij van telefoontoestellen, met achter hem, eenigste luxe in heel dit vertrek, een prachtig rivier-panorama der oud-Hollandsche schilderschool, waarin het galjoen op den voorgrond naast de oranje-blanje-bleu vlag ook den Londensche wimpel voerde.

Het is niet gemakkelijk om Sir Henri over zich zelf aan het spreken te krijgen. Doch hij had me verteld dat hij in 1932 zijn gouden jubilé in het zakenleven zou vieren. En dat werd gereede aanleiding wat preciezer op jaartallen en data in te gaan, voor welker details Dr. Deterding een exceptioneel herinneringsvermogen bezit.

„Ik ben in Amsterdam geboren', begint hij, „op de Heerengracht, driehonderd-zeven en vijftig, geloof ik. Dat was in 1866. Ik was pas 6 jaar toen mijn vader, kapitein bij de koopvaardij stierf; we hadden een vrij groot gezin, ik was op een na de jongste van vijf kinderen. Later ging ik naar de H. B. S. en werd na het eindexamen bediende bij de Twentsche Bank in Amsterdam, waar ik tot 1888 bleef; toen solliciteerde ik bij de Ned. Handel Mij. en werd — ik was toen net 23 — acting sub-agent te Medan met volle procuratie reeds".

Droomerig tuurt Deterding uit het venster, puft langzaam aan zijn pijp, dan vief:

„Toen ik in 1921 mijn zilveren jubilé bij de Maatschappij vierde en het Straatje van Vermeer uit de collectie Six kocht, heeft Professor Martin van het Haagsche Mauritshuis mij daarbij groote diensten bewezen. En hij vond het wel wat kassian dat het stuk toen naar het Rijksmuseum ging. Doch ik verzekerde hem dat de volgende maal het Mauritshuis aan de beurt zou komen. Want aan Amsterdam had ik een eereschuld, welke ik het eerst wilde aflossen. De eereschuld van het buitengewoon goede en goedkoope onderwijs dat ik er genoten heb. En ook de eereschuld van een zonnige jeugd. Nog herinner ik me onze vrijwillige landweer, m'n gymnastiek vereeniging „Kracht en Vriendschap," het roeien op de Amstel . . . . ." Na 'n korte pauze: „Dus toen kwam ik in Medan, dat was een pionierstijd, hoor! De echte planterswereld; de N. H. M. was er de eenigste bank. Doch wat een kerels waren daar, iedereen was er uitgekomen met den vasten wil om er carrière te maken. Het was er hard werken, bij ons op 't kantoor in Medan van 's morgens 8 tot 's avonds 5" — Toch zeker met 'n siesta, onderbreek ik. — 'n Siesta? Morgen brengen! Ons twaalfuurtje aten we op 't kantoor. Toen engageerde de heer Kessler mij als assistent voor de jonge „Maatschappij tot exploitatie van petroleum-bronnen in Ned. Indië. Ik kwam er in 1896 aan, de maatschappij was toen nog klein, met 'n 2.300.000 gld. kapitaal."

— En thans? kan ik niet helpen hier weer te onderbreken.

„De Koninklijke heeft 2 milliard kapitaal, de Shell 1 milliard 200 millioen gulden, beider preferente aandeelen en obligaties niet medegerekend."

— Ziehier, lezer, een fel licht op het resultaat van 34 jaar Deterding regiem, in 'n paar koude vergelijkende cijfers wel heel adembenemend uitgedrukt. Doch de schepper van dit alles vervolgt heel eenvoudigjes:

„Ik begon er eerst als inspecteur, heb 'n jaar lang gereisd. In Mei 1897 kwam ik op het Hoofdkantoor in Den Haag. Op 31 jarigen leeftijd toen de heer Kessler naar Indië moest, werd ik waarnemend Directeur der Maatschappij. In November 1902 kwam ik naar Londen. Kort te voren hadden wij met de Rothschilds in Parijs en met de Shell een gezamenlijk verkoopbureau gesticht, ten einde fnuikende concurrentie te vermijden en het was hun wensch dat ik daarvan directeur zou worden. In 1907 heeft de Shell alle belangen overgedragen aan de Bataafsche en de Anglo Saxon. Thans is de groote verdeeling deze:

De Bataafsche is de technische maatschappij, de Anglo - Saxon de commercieele maatschappij en de Asiatic de verkoopsorganisatie. De aandeelen dezer drie maatschappijen worden gehouden door de twee zgn. holding companies: de „Royal Dutch", die 60 % en de Shell die 40 % controleert."

Ergends in deze kamer hangt een kaart waarop de gebieden gemerkt staan, over welke Deterding, de Directeur-Generaal van dit wereldconcern, als heerscher van een industrieel-keizerrijk regeert: Nederl. Indië en Serawak, Egypte en Roemenië, Mexico, Venezuela en Trinidad, Curaçao, Argentinië en de Vereenigde Staten. De Vereenigde Staten, hoor ik mijn lezers reeds vragen? Ja, de Vereenigde Staten ook. Want het publiek dat door Amerikaansche reclame zich nog maar steeds aan Rockefeller vergaapt, vergeet dat deze Hollander, zooals onlangs een Amerikaansche tijdschrift het aardig uitdrukte „de kroon van Rockefeller's hoofd genomen heeft." Rockefeller is niet meer de grootste petroleummagnaat ter wereld. Deterding is dat geworden en zelfs in zijn eigen Amerikaansche land bestrijdt hij hem de hegemonie. Grootste onderneming ter wereld, is Deterding's maatschappij alléén in de V. S. reeds op twee na de grootste Amerikaansche Maatschappij. Zijn daar in de „Shell-Union Oil Corporation" gevesteerde belangen volgen in rangorde onmiddellijk na de „Standard Oil Company of California" en de „Texas Oil Company." Of om het nog eens in het korte krachtige Engelsch van een vooraanstaand schrijver in een der grootste Amerikaansche weekbladen te resumeeren: „Sir Henri lifted the crown of world preeminence in oil from the Rockefeller brow and now even menaces Rockefeller's U. S. supremacy."

— Doch over dit alles zegt Sir Henri niet veel, ofschoon ik er hem naar vraag. „Er is een wederkeerig respect", komt het diplomatieke antwoord, „hier en daar geeft het nog wel eens schermutselingen, doch men erkent nu wel dat het waanzinnig zou zijn ons dood te gaan concurreeren, dat zou immers toch onmogelijk zijn!"

Er zijn andere aspecten in zijn bedrijf over welke hij liever uitweidt. Zijn trots is de goedkoope productie en hij demonstreert:

„Wij produceeren op het oogenblik 28 millioen ton per jaar, de totale nettowinst aan aandeelhouders door de holding-companies uitgekeerd bedroeg dit laatste jaar 14 millioen pond, honderd acht en zestig millioen gulden. Als U eens nagaat wat er aan vast zit vóór de olie bij den consument komt: de productie, het vervoer in kostbare pijpleidingen naar de raffineerderijen. We hebben er twintig, die in Curaçao alleen heeft tientallen millioenen guldens gekost. Dan komt het vervoer per schip, we zijn onze eigen reeders en hebben een tank-vloot van bij de twee millioen ton; dan de distributie, waartoe voor elk land een afzonderlijk distributie - organisatie geschapen is. Dat alles doen we voor zes gulden per ton, en geen „enkel' — Sir Henri benadrukt het geen enkel „bijzonder — ander bedrijf ter wereld heeft dat kunnen presteeren."

— Waar schrijft U dat vooral aan toe?

„Voor ons is het belangrijkste, niet het kapitaal, niet de velden, doch het personeel. Veertig jaren lang hebben wij vooral personeel gekweekt. Het is een onbetaalbare goodwill geworden.

Hen hebben wij getraind en geschift en ook hun blunders soms moeten betalen. Want een man die nooit een blunder maakt, dat is een ezel, die bewijst dat hij niets doet. Ons personeel, dat is mijn grootste trots".

Van het personeel komen wij op de groote economische politiek. Bent U vrijhandelaar? vraag ik Sir Henri.

„Zeker zeker, want waarom kunnen wij in Europa niet op tegen de Vereenigde Staten? Omdat onze meer dan 25 staten in Europa elk hun eigen tolmuur hebben, een moderne Chineesche muur. Doch ik ben voor beschermende rechten, omdat deze, à outrance opgedreven, de onhoudbaarheid van het systeem zouden aantoonen en langs dezen ietwat paradoxalen weg vrijhandel als eenigste uitkomst duidelijk zouden maken. In elk geval ben ik voor een actie zooals dezer dagen in Holland tegen de Duitsche zuivelbelasting ontplooid is. Ik geloof sterk in den stelregel dat in het zakenleven je onmiddellijk een vuistslag terug moet geven indien je er een zelf ontvangt. Krijg je er een op je linkeroog, sla als de bliksem terug voor je rechteroog ook dicht getimmerd wordt! In het zakenleven is naast discipline vooral prestige van het allergrootste belang".

Deze zakenkoning kan het voorzeker weten!

En zoo komt ons gesprek op Rusland. Ik veroorloof mij Dr. Deterding in te lichten over de actie welke men reeds langen tijd tegen de erkenning van Rusland voert. Hij blijkt daarvan overigens reeds op de hoogte. Dit treft mij telkens opnieuw weer tijdens ons gesprek, het is verbazingwekkend waarvan deze man al niet — en goed — op de hoogte is.

— Wat zit er achter dien drang tot erkenning van Rusland? vraag ik Sir Henri.

„Van al wat ik zelf rond mij heen zie en vertrouwelijk hoor: de meest subtiele propaganda. Als geen ander verstaan de Bolsjewieken de kunst op de handigste wijze zakelijke zoowel als moreele verplichtingen te scheppen. Van die subsidies, of hoe U het verder ook maar noemen wilt, krijgt men herhaaldelijk de meest evidentelijke bewijzen. Wat destijds bij de Arcos raid, de inval op de toenmalige Londensche handelsdelegatie der Sovjets, gevonden is, is ook niet alles aan de groote klok gehangen. Leest U er de parlementaire debatten nog maar eens op na. Herinnert U zich dat een beambte in allerijl nog papieren trachtte te verbranden en dat men het halve gebouw — bij wijze van spreken — af moest breken om de geheime safe's te vinden? Er is dan ook geen twijfel aan of al zulke gezantschappen, handelsdelegaties en consulaten zijn slechts trechters waardoor de subsidies loopen. Heeft Bessendowski het nog maar niet onlangs weer voor de Parijsche Ambassade bevestigd?

„Van Moskou komt het wachtwoord en in elk land wordt het nagebauwd. Of U nu de „Daily worker" hier of de „Humanité" in Parijs of de Nederlandsche „Tribune" leest, het is alles een pot nat naar 't zelfde uitgegeven wachtwoord.

„Verbeeldt U", gaat Sir Henri levendig voort, terwijl zijn hand zoekt tusschen een bundel paperassen, „dat de Humanité durfde beweren als zou ik Generaal Koetjepoff in mijn huis te Ascot verborgen houden, alleen met het doel om verzet tegen de Sovjets te fermenteeren! Begrijpt U hoe zulke onzin gedrukt kan worden, en dat er nog lezers zijn die zulke nonsens zwelgen? „Sir Henri's pantomine drukt nog sterker verbazing uit dan zijn woorden. „De communistische redacties moeten toch wel geen greintje respect voor hun lezers bezitten.'"

— U wordt wel sterk verguisd door de Sovjets?

„Ja", komt het met komische gelatenheid, „ik schijn het gedaan te hebben. Kort na Paschen kwam men mij hier op kantoor verontwaardigd vertellen, dat op een groote demonstratie in Moscou mijn effigie na dat van den Paus publiekelijk verbrand was. Ik kon niet nalaten te antwoorden: Gentlemen, what a great honour, to be [illegible] such company!"

De menschen verbeelden zich soms dat mijn actie tegen Rusland parti-pris is. Eenigen tijd geleden ontmoette ik Rakowski, die in bedekte termen over concessies met ons wilde onderhandelen Ik antwoordde hem: Monsieur, als ik even zeker was later in den hemel te komen, als ik me zeker voel de door Uw regeering gestolen olievelden weer terug te krijgen, dan zou ik nog gelukkiger zijn dan ik al ben! Neen, ik ken geen parti-pris, doch wat men in Rusland doet is gericht tegen de geheele wereld. Wanneer men eerlijke wettige handel wil verhinderen, dan neemt men de kurk weg waarop aller landen welvaart drijft. Trotski zelf heeft bekend dat het communisme in Rusland alléén, geen recht en ook geen mogelijkheid van bestaan heeft, dan tenzij de geheele wereld het gaat toepassen. De man heeft volkomen gelijk".

En de Russische cultuur?

„Cultuur? Ja, daarmede wordt vele intellectueelen nog een raad voor de oogen gedraaid. Het eigendomsrecht is afgeschaft, de mensch is alleen een machine voor den Staat, mag zelfs niet meer vrij denken, mag immers geen godsdienst meer hebben. Inplaats van cultuur-bevordering, noem ik dat een terugkeer tot het steenen tijdperk!

„En wat zoo funest is, is de aanslag op het gezin, dat de kern onzer maatschappelijke ordening vormt. Zij ontbinden het huisgezin, doen de kinderen opgeven. Napoleon, voor wien ik groote bewondering koester, zag als kern van zijn leger de soldaat. Zoo is de kern onzer maatschappij via landen, provincies, steden, stadskwartieren, huizen: de familie, het huisgezin. Als dat verwoest wordt, dan valt alles in elkaar.

„Kerenski neem ik het kwalijk dat hij, door de discipline op te heffen, zijn land in een afgrond stortte. Die gevaren knagen ook reeds aan ons verlichte Westen. De toenemende onafhankelijkheidszin der jeugd verloopt, bij de ondermijning van het ouderlijk gezag, steeds duidelijker tot losbandigheid. Ik zie het in Engeland zoowel als in Holland wortel schieten. Zeker de bewustwording der jeugd heeft een goede zijde, het is de opkomende energie welke zich los weet te werken, doch dat kan alleen waarde hebben indien het gedisciplineerd geschiedt."

Sir Henri betoogt met passie. Dit, men behoeft het hem maar aan te hooren, is wel verre van slechts een stokpaardje. Dit is de innigste levensovertuiging van een man die geleerd heeft naar oorzaak en gevolg van alles te zoeken, de vorscher die getraind is tot naar den wortel te gaan.

Wat verwacht U in de toekomst in Rusland?

„Ofschoon ik persoonlijk geloof dat „aux grand meaux grandes remèdes" passen, verwacht ik geen militaire interventie tegen Rusland. De redding moet uit het Russische volk zelf komen, en dat is nu eenmaal fatalistisch, het kent geen einde in berusting. De geest van verzet, uit onze eigen vaderlandsche geschiedenis in bijv. Leiden belichaamd, is daar ondenkbaar. Van het vijfjarig plan waarmede zoo geschermd werd zal nooit iets terecht komen. In het monarchisme zie ik voor Rusland ook geen redding, het tsarisme was er reeds een failure.

In de toekomst zullen er waarschijnlijk vrije republieken ontstaan, die der Kaukasus, der Wolga, der Oukraine, etc. die zich in nog verdere toekomst dan wellicht zullen kunnen federaliseeren in een „Vereenigde Staten van Rusland." Wat de bolsjies thans zoo noemen is een farce, de onderdrukking van heel het volk door een minderheid van 1% waarbij sommige der onguurste elementen zich naar voren wisten te dringen."

Dr. Deterding is pas 64. Zijn gezicht en handen hebben het egale gezonde bruin dat de tropenzon geschroeid heeft. Het zijige spierwitte haar omwelft een krachtig gebouwde schedel, de snor boven de wilskrachtige mond is militairement kort en pepergrijs. Doch doordringend zijn de koolzwarte oogen, die een ongewone vitaliteit en tegelijk een groote charme aan zijn gelaat geven. Sir Henri is een sportsman, elke ochtend zwemt hij in den vijver van zijn landhuis, zelfs al moet de knecht in den winter een bijt in het ijs hakken. Dan rijdt hij een drie kwartier paard en is fit voor zijn dagtaak. „De meeste menschen lijden aan veel te veel eten," verklaarde hij, „vandaar dat ik altijd gezond ben."

Z'n eenigste invaliditeit was die eenige jaren geleden, door een val van zijn paard bij de vossenjacht veroorzaakt.

Heel zijn houding is overigens zonder de minste pose. Slechts een smalle platina trouwring siert zijn hand, slechts een kleine parel in de blauwzijden das bij het lichtgrijze costuum smukt hem.

Vanuit zijn venster overziet men de dakens der huizen-conglomeratie van de City, hier en daar een spits er doorstekend en aan den einder de koepel der St. Paul's Kathedraal met den gouden wereldbal en het Kruis. Zoo op den man af vroeg ik Sir Henri: „Er moet toch veel in de Katholieke Kerk zijn dat U, die als leider zoo scherp de groote verhoudingen heeft leeren zien, aantrekt?"

Sir Henri veert op: „De Katholieke Kerk vind ik niet alleen de grootste, doch ook de prachtigste organisatie ter wereld. Ik ben 'n jaar of tien in de Oost geweest en gelijk alle Oostgangers heb ik een volmaakt respect leeren krijgen voor de onbaatzuchtigheid, de

opoffering, doch ook voor de eridutie en beschaving der missionarissen, en kloosterzusters.

Hier in Engeland heb ik jaren in Sheringham gewoond. Ik was er „Lord of the Manor”en de toewijding der locale Katholieke geestelijkheid daar, heeft mijn respect voor den Roomschen priesterstand zoo mogelijk nog doen toenemen. Mijn eerste vrouw was trouwens een bekeerlinge: zij ging van het Anglicanisme tot het Katholicisme over.

„Een paar jaar geleden had ik het voorrecht door Pius XI in een langdurige particuliere audientie ontvangen te worden.

Ik heb verstomd gestaan over Zijn veelomvattende kennis, ook op economisch terrein. Een ding trof mij bijzonder. Z. H. vroeg mij naar het aantal onzer employés. Tusschen de 60.-000 en de 70.C00, antwoordde ik. Toen bemerkte Hij: Moet dat geen groote voldoening zijn, Sir Henri, aan zoovele duizenden gezinnen voorspoed te kunnen schenken! Ziet U, dat trof mij intens, zoovelen hebben mij ooit al benijd om rijkdom of om macht, doch de H. Vader raakte het punt dat mij altijd het nauwste aan 't hart gelegen heeft en dat mij immer de grootste voldoening voor mij zelf gegeven heeft, een voldoening veel inniger dan weelde, of macht, of beleid tot dividenten: de gezinnen der tienduizenden die wij een goed bestaan verschaffen konden....... Die pauselijke woorden hebben mij ontroerd en opnieuw begeesterd.”

Dr. Deterding was inmiddels reeds van zijn werktafel opgestaan, het laatste kwartier had hij de kamer op en neer wandelend gesproken, slechts nu en dan even stilstaand om een woord te beklemtoonen. Hij is levendiger dan ooit elk woord onderlijnt hij door gebaar of blik. Er is geen pose bij dezen man uit-een-stuk en eerlijk bekennen zijn klare oogen alle gevoelens zooals hij die onderging,

Van de vele persgesprekken welke ik in de loop der recente jaren reeds mocht voeren met de grooten der aarde zal geen mij sterker bijblijven om de ongekunsteldheid en de volkomen oprechtheid ervan, dan de herinnering aan deze uren bij Sir Henri Deterding!

KEES VAN HOEK.

Londen: 15 Aug. 1930.

BERICHTEN

Reis naar de Bovenwinden.

Maandag a.s. zal Zijne Exc. Gouverneur VAN SLOBBE, vergezeld van Mevr. Zijne Echtgenoote en militairen adjudant, per H. M. „Van Galen” zijn eerste bezoek gaan brengen aan de Bovenwindsche eilanden.

Wij wenschen Zijne Excellentie en gezelschap van harte een voorspoedige reis, en hopen dat dit bezoek een nieuwe era van opbloei voor de Bovenwindsche eilanden moge inluiden.

Voor Sto. Domingo.

Nog steeds vloeien de giften voor de slachtoffers van de stormramp op Sto. Domingo. De collecte gehouden op de feestvergadering van den C. R. K. Volksbond, bracht f. 420 op. Donderdag avond gaf „La Charité” een uitvoering in Theater Brion, voor een stampvolle zaal, ten bate van Sto. Domingo: terwijl morgen in alle kerken en publieke kapellen in de stad een speciale collecte voor dat doel zal gehouden worden.

Ook de andere eilanden laten zich niet onbetuigd. Van Aruba vernamen we, dat zich onmiddelijk na het bekend worden van de ontzettende ramp, die Sto. Domingo heeft geteisterd, aldaar een commissie gevormd heeft, om hulp te verleenen aan de slachtoffers. Tot dat doel heeft de heer F. J. U. Oduber, Vice-consul van Sto. Domingo en secretaris van deze commissie zich in verbinding gesteld met de Dominikaansche regeering. Men is te Aruba diep getroffen door deze ramp en er heerscht warme sympathie met de slachtoffers.

Van Sto Domingo.

Naar de „Nuevo Diario” van Sto Domingo d.d. 10 Sept. ll. meedeelt, telde hoofdstad ongeveer 50.000 inwoners, zoodat bijna de helft van het aantal inwoners dood of gewond is.

Nog steeds stijgt het aantal dooden, vooral ook doordat er honderden stierven aan koudvuur. Tot 8 Sept. ll. hadden de geneesheeren reeds een 1000 tal operaties verricht, waarbij men bij gebrek aan medische instrumenten zich te bedienen had van scheermessen en gewone tafelmessen om beenen enz. te amputeeren.

Een telegram van de U. P. meldt, dat de geneesheeren verklaren, dat de meerderheid der gewonden geinfecteerd zijn, zoodat men vreest dat 25 tot 50 procent der gewonden zal bezwijken. Een epidemie werd algemeen als onvermijdelijk beschouwd.

Het is te begrijpen dat deze verklaring een onzettende consternatie onder het volk verspreid heeft.

10 Sept. schatte men het aantal dooden reeds op 3500 en de gewonden op 18.000.

In de verschillende kerken en andere gebouwen op verschillende plaatsen in de stad zijn ruim 200 keukens opgericht, waar gekookt eten verstrekt wordt aan de noodlijdenden.

Dinsdag ll. ontving de heer PROSPERO BAIZ, Vice-consul van Sto Domingo, een telegram van den Minister v. Buitenl. Zaken, waarbij deze zijn oprechten dank bracht voor het per SS. „Marques de Comillas” gezondene; in antwoord op de aanbieding van nog meer hulp, verzocht hij om nog meer bedden en kleeren, zoowel voor mannen, vrouwen en kinderen.

Per SS. „Midas” werden Dinsdag wederom 108 colli verzonden, door enkele Dames van hier bijeengebracht.

Bolivar - Hulde.

Deze week heeft de Commissie, die zich hier gevormd heeft om bij gelegenheid van het eeuwfeest van den dood van den grooten Vrijheidsheld, een gedenksteen hier op te richten, een collecte gehouden. Den eersten dag heeft men f. 4500 ingezameld.

Huldigings-avond.

Wegens rouw naar aanleiding van het overlijden van onzen beminden Apostolisch Vicaris, Mr. VUYLSTEKE, was de huldigingsavond van Pater VERRIET, geest Adviseur van den Cur. R. K. Volksbond, uitgesteld tot Zondag ll. 14 Sept.

Zondagavond was het Theater Brion gevuld met genoodigden en leden van den C. R. K. Volksbond.

Op het podium hadden plaats genomen de leden van het Hoofdbestuur en de Afdeelingsbesturen, het bestuur van San Cristobal en het muziekkorps „Excelsior”. Onder het spelen van een feestmarsch door „Excelsior” werden de beide jubilarissen de hoogeerw. Pater Provicaris, M. v. D. ELSEN en de eerw. Pater I. VERRIET. door een Commissie de zaal binnengeleid.

Wegens ongesteldheid van den Alg. Voorzitter, den heer J. H. SPOCKEL, die echter de vergadering met zijn tegenwoordigheid vereerde, opende de Onder-voorzitter, de heer EDO. F JANSEN de vergadering met den christelijken groet; waarna hij allen hartelijk welkom heette. Na enkele mooie muziekstukken van „Excelsior” en de door het mannenkoor „Orfeon” onder de leiding van Fr. Candidus, op zeer verdienstelijke wijze uitgevoerde cantate „Priesterhulde”, was het woord aan den heer C. CASIANO, Alg. Penningmeester v. d. Bond, tot het houden van de feestrede. In schoone woorden schilderde hij de verhevenheid van het priesterschap, daarbij hulde brengend aan den Jubilaris, P VERRIET voor 't geen deze speciaal voor den Bond gedaan heeft; ook aan den hoogeerw. Pater Provicaris M. v. D. ELSEN. die gedurende 't eerste jaar van den Bond diens geest. adviseur was.

Daarna was het oogenblik aangebroken voor het aanbieden van het feestgeschenk van den Bond.

In geestdriftige woorden schilderde de heer JANSEN, het verdienstelijk werk door Pater VERRIET in en voor den Bond verricht, en van het podium afdalend, met den heer J. BARNIE, ex-Voorzitter van den Bond, stelde hij in diens handen een prachtig bouquet, dat door even aan een lint te trekken zich ontplooide en openviel en een prachtige verguld zilveren kelk, huldeblijk van den Bond aan zijn Adviseur, te voorschijn bracht.

Onder daverend applaus werd dit geschenk aan Pater VERRIET overhandigd.

Nog werd daarna het woord gevoerd door den heer M. Z. LEON, namens de afd. Otrabanda; den heer A. E. GOILO, namens de afd. Pietermaai en door de oud-presidenten, de heeren J. BARNIÉ en J. DE JONGH.

De heer C. CASIANO, Directeur van „Excelsior” had nog een verrassing en een fijne attentie voor den feesteling, Limburger van geboorte, door onverwachts het Limburgsche Volkslied in te zetten dat door de geheele zaal met geestdrift werd meegezongen.

Ontroerd bedankte Pater VERRIET voor deze zoo schoone en sympathieke hulde, wees vooral op den geest van vriendschap die onder allen heerschte en die ondanks vele moeilijkheden, het werk toch licht en aangenaam had gemaakt, — welke geest dien avond zich weer zoo schoon geopenbaard had. Gaarne aanvaardde hij het geschenk, omdat het voor hem is het symbool van offer, hem elken dag weer opnieuw herinnert wat hij voor 't Volk en den Bond in het bijzonder zijn moet.

Alvorens de vergadering te sluiten stelde de voorzitter voor een collecte te houden voor de noodlijdenden op Sto Domingo. Deze collecte bracht f. 136 op, waarvoor door den heer L. CAMERENA hartelijk bedankt werd.

Gala-uitvoering.

Ter eere van de Jubilarissen, hadden voor Maandagavond een groep van Dames en Heeren, met medewerking van het orkest van onzen bekenden musicus, den heer J. M. P[...] het mannenkoor „Orfeon” onder leiding van Frater Candidus en muziekkorps „Excelsior” een uitvoe[...] georganiseerd, die een doorloop[...] hulde was aan het Priesterschap.

De eer van dezen avond, zoo [...]tistiek en sympathiek, als we maar zelden hebben meegemaakt, k[...] vooral toe aan den heer J. Ba[...] oud-voorzitter van den C. R. K. Vo[...]bond die het initiatief ertoe nam [...] Mevr. LAURA DE MADURO, die [...] op de meest kunstzinnige wijze [...] weten te organizeeren. De zaal [...] propvol met genoodigden en vrou[...]lijke leden van den Volksbond.

Het is niet mogelijk alle num[...] van het rijke program in den bre[...] te bespreken.

Na een schitterende redevoe[...] van den heer R. M. CARILLO C., [...] van den Bond, volgde de bloem[...]hulde, vol gratie uitgevoerd door [...] paar dames en een groep kindertjes. [...] een jubel en innigheid lag er in [...] lied, waarin Mej. I RÖMER als St. T[...]resia in haar cel haar liefde tot [...] Verlosser, op zoo treffende wijze [...] zong.

„*Orfeon*” zong onder de leid[...] van Frater CANDIDUS de Cantate „*Zilveren feest*” op zeer verdien[...]lijke wijze. De declamatie met pia[...] begeleiding „*Nacht en Dageraad*” d[...] de dames CELIA MADURO en AL[...] DONKER was schitterend door [...] lichteffecten en expressieve voord[...]

In een prachtige dichterlijke com[...]sitie bezong de heer dr. J. M. [...]NEZ ROCA, Consul van Columbië, [...] verhevenheid van het priestersc[...] en de grootheid der Kerk.

Na de pauze droeg mej. JOSE[...] FLORES het innig treffende: [...] *Dormido* „Jezus in slaap” in [...] scheepje op de golven der zee, w[...] Een buitengewonen bijval oog[...] „*Het Angelus-klokje*” door een g[...] dames als dorpelingen verkleed, [...] veel gratie gezongen en uitgevo[...]

Het slot van dezen prachtavo[...] die zich zoo heel bijzonder kenm[...]te door de innige hartelijkheid [...] een familiefeest, was „*Apologia* [...] *Sacerdocio*”, een verheven hulde [...] het Priesterschap, door de versc[...]lende deugden, en ten slotte de trio[...]zang — het geheel een compositie [...] Mevr. L. DE MADURO. In rijke ge[...]den verschenen de verschillende de[...]den met haar emblemen, en einde[...] de „Glorie” om het priesterleven [...] beide Jubilarissen te bekronen.

Het is in één woord een buiten[...]woon geslaagd feest geweest, wa[...] voor een hartelijk woord van hu[...] op zijn plaats is.

Santo Domingo-avond.

Donderdagavond gaf de beke[...] Damestooneelclub „*La Charité*” m[...] medewerking van nog enkele da[...] een pracht-uitvoering ten bate van [...] noodlijdenden op Sto Domingo, en [...] nagelaten betrekkingen van de slach[...]offers der laatste ramp op Emma[...]

De uitvoering begon met het N[...]derlandsche en Dominikaansche volk[...]lied, waarna door Mevr. DE DIJKST[...] presidente van „La Charité” en d[...] heer R. S. DE LANNOY, lid van h[...] Theater-comité, in enkele passen[...] woorden het doel van deze uitvoeri[...] werd uiteengezet.

Op zeer treffende wijze werd daa[...] de verwoesting van Sto Domingo [...] de hulpaanbiedingen der nabur[...] landen, door enkele Dames in bee[...] gebracht.

Onder het rollen van den don[...] en het flikkeren van het weerlicht, ve[...]schijnt in geheimzinnig duister d[...] Maagd van Sto Domingo, die op har[...] verscheurende wijze den ondergan[...] van haar stad bezingt. Daarop ver[...]schijnen achtereenvolgens de Neder[...]landsche Maagd en van de omligge[...] de eilanden, om hulp te brengen, [...] eindelijk de „Fenix” die de verrijzen[...] en wederopleving van Sto Doming[...] voorspelt.

Een schitterend poëem van angst en [...] ontzetting en van naastenliefde, op [...] even schitterende wijze uitgevoerd.

Bij de apotheose verscheen de hee[...] A. CAMARENA, enkele dagen geleden [...] van Sto. Domingo aangekomen, te [...] tooneele, om namens zijn zoo die[...] terneergeslagen vaderstad dank te [...] brengen voor de geboden hulp, zoo[...]wel door het Bestuur als door parti[...]culieren. Na een kort historisch over[...]zicht, gaf hij een beschrijving van de [...] ontzettende ramp die Sto. Domingo

getroffen heeft, om te besluiten met een woord van oprechten dank aan mej. ANNA PAULA HENRIQUEZ E. en de andere Dames.

Hierna werden door een groep Surinamers een paar Hollandsche liederen uitgevoerd.

Over het treffend drama *„Fabiola"*, door *„La Charité"* met veel smaak uitgevoerd, behoeven we niet meer te spreken. Het daverend applaus zegt genoeg hoe het spel in den smaak viel.

Gedurende de pauzen werd het woord gevoerd door den heer RAFAEL GOMEZ NADAL, zoon van den Dominikaanschen Consul, die namens zijn vaderland dank bracht aan het Bestuur en de bevolking van Curaçao voor de zoo spontaan aangeboden hulp.

De heer G. VLIEG schilderde in treffende woorden de „Naastenliefde", die zich in deze dagen zoo schitterend geopenbaard had. „Zoolang Curaçao zal bestaan, zal Sto. Domingo niet ten onder gaan."

Het slot van den avond, — een slot dat pakte — was een prachtige allegorische voorstelling van het *Roode Kruis.*

De Roode Kruis-zusters bezig met zieken en gewonden te verbinden en verplegen.

Een voorstelling die indruk maakte.

Daar het laat in den nacht was, moest het nummer „El angel de la Caridad" vervallen.

Wij mogen de Dames die dezen Sto Domingo-avond georganiseerd hebben, alsmede de Dames van „La Charité" en den heer J. DE JONGH, ondervoorzitter van het Theater-Comité wel gelukwenschen met dezen zoo wel geslaagden avond.

Voor Sto. Domingo.

Op vereerend verzoek van velen zal Donderdag a.s. de club van Dames, onder leiding van Mevr. L. DE MADURO, een tweede opvoering geven van de *„Velada Artistica"*, Maandag ll. gegeven ter eere der beide Priesters-jubilarissen, — thans ten bate van de slachtoffers der stormramp op Sto Domingo.

Veel succes!

Correspondentie.

J. H. L. Wegens te persoonlijken aard, achten wij publicatie van Uw schrijven ongewenscht.

A. B. C. een weinig geduld s. v. p.

Vereeniging „Ons Belang".

Velen weten het niet; we hebben hier een kleine maar bloeiende vereeniging van Holl. contractvakmenschen in dienst bij 't Gouvernement. Deze vereeniging is tevens een zijtak op Curaçao van den Bond van personeel in overheidsdienst gevestigd in Holland.

Zoo als de naam van „Ons Belang" reeds aanduidt heeft de vereeniging ten doel de belangen van hare leden in 't bijzonder en die van land- en vakgenooten in dienst van 't Gouvernement alhier behartigen.

Nadere kennismaking met deze vereeniging op Dinsdagavond l.l. en wat wij op dien avond konden opmaken uit de gevoerde discussie's en mededeelingen ter Algemeene Vergadering geeft ons reden om te zeggen, dat de Vereeniging voelt de terugslag van wantoestanden, maar dat doet niets af van de conclusie waartoe men moet komen — na kennisneming der bereikte resultaten — dat de Holl. contractmenschen in dienst bij 't Gouv. alhier er heel wat slechter op dit oogenblik aan toe zouden zijn zonder hun organisatie.

Het was voor ons ook een buitengewoon genoegen, het voorrecht te mogen genieten als gast van de Algem. Verg. temidden van deze stoere aaneengesloten werkers te verkeeren; vooral deed ons goed, de welwillende toon, welke ontegenzeglijk straalt uit de gevoerde briefwisseling en discusie zijdens 't Bestuur in 't belang der vereeniging. Voeg daarbij dat de organisatie over voormannen beschikt die voor hun taak geknipt zijn, dan mag men gerust zeggen, dat het een waar plezier moet zijn voor onzen vooruitstrevenden nieuwen Directeur van O. W. met deze organisatie te doen te hebben. De gevoerde correspondentie van deze Ver. en de nieuwe Directeur zijn daar om te getuigen dat beide persoonlijkheden volkomen naast elkaar staan als volwaardige pleiters voor 't goed recht van de zaak welke zij dienen te behartigen.

Algemeen is men in „Ons Belang" van gevoelen, dat de nieuwe Directeur van O. W. niet gesneden is van 't hout, waaruit kleine geesten (die in alles kwaad en onraad zien) gesneden zijn Vandaar ook, dat zijdens de Vergadering adhaesie is betuigd met het voorstel van het Bestuur om wanneer in welken zin ook den nieuwen Directeur ter wille te zijn, dit met 't oog op de toezegging van den Dir, dat hij in geen geval eraan zal medewerken, dat iets wordt te kort gedaan aan de eenmaal verkregen voorwaarden der contractvakmenschen.

Doch tegelijkertijd zeide de Directeur niet te denken aan verdere loonsverhooging, laat staan (zooals door de Vereeniging gevraagd was) de loonen der contractvakmenschen in evenredigheid te brengen met de hooge loonen, welke de Holl. arbeiders beuren bij de bedrijven der C. P. I. M. Eerder dienden (zoo meende Z. H. E. G.) de Holl. vakmenschen een vergelijking te zoeken met de salarissen der overige Gouv. dienaren.

Toen dan (zoo vervolgde de Voorzitter) de directeur van O.W. zoo welwillend was om enkele salarissen van ambtenaren op te sommen, zijn we hevig ervan geschrokken en bleef het voor ons een raadsel, hoe de landsdienaren in deze dure kolonie kunnen rondkomen met hun gage. Het gaat per slot van rekening niet op (aldus de Voorzitter) om ons de belachelijke salarissen van de inheemsche politie en het douanepersoneel voor oogen te houden als een boeman; wij kennen de zegeningen van 't vereenigingsleven en daarom hebben wij een organisatie die voor onze belangen werkt; wij laten het over aan de andere ambtenaren indien zij alleen met zuchten en weeklagen hunne belangen denken te dienen.

Over de kwestie van bereidwillig samenwerken en medewerken met inlandsch personeel (vakmenschen) drukte de voorz, de leden op 't hart om hun medewerking daartoe te verleenen; zelfe verklaarden eenigen, indien het Gouvernement tegemoet zou willen komen met een premie, er geen bezwaar tegen hebben de leiding en het onderricht op zich te nemen voor een avondcursus etc. ten behoeve voor 't inlandsch personeel.

Niets belangrijks meer te verhandelen zijnde na kennisneming van 't feit dat de Ver. op 4 Oct haar eenjarig bestaan op bijzondere wijz wenschte te vieren, konden wij na sluiting der Verg. beamen, dat de Vereeniging alle reden heeft op 4 Oct.-a. s. met een flinke fuif het nieuwe vereenigingsjaar tege moet te gaan.

Reporter.

Zilveren Professiefeest.

Dinsdag a.s. hopen de zeereerw. Paters, M. LAMERS, pastoor van Barber, S. HAGEMANS, pastoor van Noord, Aruba, en W. VAN TEEFFELEN, pastoor van Marigot, St. Martin, hun zilveren Professiefeest te herdenken.

Onze hartelijke gelukwenschen aan deze drie Religieuse Jubilarissen.

Sto Domingo aan Curaçao.

Door Z. E. den Gouverneur is onderstaand schrijven ontvangen van Z. E. den President der Republiek Santo Domingo.

Santo Domingo, Septiembre 9, 1930.

Honorable Señor Gobernador: —

Tengo la honra de corresponder al noble mensaje de V. S. de fecha 7 del corriente recibido de manos de sus Comisionados los Señores F. W. P. WINKEL y GOMEZ NADAL.

Es con sentimientos de la mas profunda gratitud que dirijo a V. S. estas lineas en las cuales deseo expresaros las mas sinceras y mas cordiales gracias en nombre del Gobierno y del Pueblo Dominicanos tanto a V. S. como al generoso Pueblo de Curazao por tan humanitaria como pronta ayuda recibida por el crucero Arend, de la Real Marina Holandesa, llegado muy oportunamente en estos conflictivos y angustiosos dias que sufre con valor y resignación esta Ciudad de Santo Domingo virtualmente destruida por el terrible huracan que la azotó el dia 3 de este mes.

Me complazco en daros las seguridades del mas firme y profundo reconocimiento del Gobierno y del Pueblo Dominicanos hacia V. S. y al Pueblo de Curazao.

Ruego a V. S. aceptar las protestas cordiales de mi mas alta y mas distinguida consideracion.

Rafael L. Trujillo,
Presidente de la Republica
Dominicana.

Al Honorable
Gobernador Van Slobbe,
Curaçao.

De Arend terug van Sto Domingo.

Gisteren is H. M. „Arend" van haar reis naar Sto Domingo hier teruggekeerd.

Hartelijk welkom, en hulde voor de kranige wijze waarop onze Jantjes aldaar behulpzaam zijn geweest.

Vereeniging „Suriname"

In de Donderdagavond gehouden algem. vergadering werd een nieuw bestuur gekozen, als volgt samengesteld: W. J. BUTTNER, Voorzitter, K. SIBILO, Secr. HAMMEN, Penningm. L. DOEDEL, TERZOL; BEELDSNIJDER en BREEVELD Commissarissen. De Vereeniging telt thans een 60 tal leden.

Officieele Berichten.

Mej. R. Abbad, onderwijzeres derde klasse bij het openbaar onderwijs, is bevorderd tot onderwijzeres 2de klasse.

De Gouverneur heeft bepaald, dat ten behoeve van het verkeer over de Koningin Emmabrug van Maandag, den 22sten September a. s. af, deze brug op de hierna volgende uren niet mag worden opengedraaid voor het doorlaten van schepen, nl.

van 8 u. — 8,30 u. v. m.
van 12 v. m. — 1,15 u. n. m.
van 3 u. — 3,30 u. n. m.
van 5 u. — 5,30 u. n. m.
van 8 u. — 8,30 u. n. m.

W. Meerwaldt Jr. ✠

Vrijdag verleden week ontving de Directie van de Curaçao Trading Co alhier, uit Holland het droevig bericht van het overlijden van den Directeur van genoemde maatschappij, den heer W. MEERWALDT JR. ten gevolge van een spoorwegongeluk.

Wij betuigen aan de maatschappij onze deelneming met dit zoo plotseling en smartelijk verlies.

ARUBAANSCHE SPOEDBERICHTEN.

Redactie Amigoe Curaçao

Koninginnedag ontzettend veel enthousiasme gevierd; o. a. versierde auto's, pracht-vuurwerk, goed muziekcorps uit Maracaibo speciaal om dit feest op te luisteren; nooit hier zooveel auto's samen gezien heelen dag door; verkeer magnifiek geregeld door Politie die een pluimpje verdient voor goed gepresteerde dienst. Stop. Onze gelukwenschen aan Dr. Co Arends met benoeming lid Kolonialen Raad; Aruba wenscht haar vertegenwoordiger succes, is overtuigd van Dr's beste pogingen om Aruba vooruit te helpen zooals ex-lid Zeppenfeldt: Dr. Co verzocht vooral kwestie haven in de gaten te houden — Stop — Bevolking teleurgesteld door bericht Amigoe, dat haven niet uitgediept zal worden tot 28 voet; zijn echter Zijne Exc. dankbaar voor toezegging dat zoodra wenschelijkheid ertoe blijkt en finantiën toelaten, ertoe zal worden overgegaan.

Naar aanleiding klachten geuit in „La Union" door Sta Cruz en Sabaneta-menschen over vindbaarheid en onvindbaarheid Dr. voor die districten, wenschen wij dat Gouvernement zaak ter harte neemt en die arme belasting betalende menschen, gehoor geeft en verbetering brengen in deze zaak, door een of meer doktoren beschikbaar te stellen makkelijk bereikbaar, zonder ten koste van hooge onkosten een dokter te moeten halen die veeleer te laat zal komen om den zieke te helpen. Stop.

Aruba betreurt vreeselijk ongeluk Isla Curaçao en heeft diep medelijden met nabestaanden overledenen; God behoede Aruba voor zoo'n catastrophe! Indien per ongeluk zooiets gebeurt Aruba, heeft Bestuur voorzien hier in middelen om nabestaanden als vrouwen en kinderen van omgekomen arbeiders te waarborgen voor verder leven? Men denke aan ongevallenwet arbeiders in Holland en niet te vergeten in Amerika... Stop. Met leedwezen vernomen ontzettende orkaanteistering San Domingo en hopen dat iedereen op Aruba flink zal bijdragen om de commissie gevormd door Vice-Consul San Domingo op Aruba in de gelegenheid te stellen een mooien financiëelen steun te verleenen ten behoeve ontelbare dakloozen en zieken San Domingo. Stop. Vreeselijke droogte te constateeren, regen laat lang op zich wachten; goed drinkwater haast niet meer verkrijgbaar. doch slecht putwater. Zou men hier ook niet een zeewater distallatie inrichting kunnen plaatsen? Niet op de begrooting?

Wel Landraden houdt te goed voor een van de volgende Begrootingsjaren als wij nog in leven zijn. Stop. De tijd gevende oude klok Fort Zoutman dient eervol ontslagen te worden; zelf controle verloren, zoodat juiste tijd ontbreekt, klok dateert van 1000 jaar voor Christus; opsturen naar Antiquiteiten museum en nieuwe voor in de plaats. Stop. Volk wenscht complete Politie-Raad bij elkaar te zien, dus ook Broadcaster om leven in de brouwerij te brengen. Genoeg te bespreken en te doen, want there is still a long way to Tiperrary. Stop.

Groetend.

PIONIER.

Aruba 12 September 1930.

Als ge wilt, dat uw lievelings-hond springt van blijdschap, geef hem dan te eten,

KEN-L-RATION

In blikken van 1 pond.
Het is een reeds bereid voedsel en bevat alles wat een hond blij en gezond houdt, zoozals: allerlei soort vleesch, gemalen beenderen, levertraan, graansoorten enz.
De beroemde bioscoophond, die RIN-TIN-TIN heet, eet niets anders.
Zeep en poeier om luizen en allerlei ongedierten die een hond kan hebben, te dooden.
In 't groot en in 't klein.

F. SADEK.

6-1 **De Ruyterkade - op den Dempel.**

Bevolkingsregister Curaçao

Waarschuwing voor Passagiers.

Hierbij wordt ter kennis gebracht, dat personen, die op Zon- en Feestdagen het eiland Curaçao wenschen te verlaten **en voldoende** kunnen bewijzen, niet eerder in de gelegenheid geweest te zijn, zich op het Bevolkingsbureau of bij de Districtmeesters af te melden, daartoe op den vertrekdag nog aan een ambtenaar van het Bevolkingsbureau de vereischte opgaven kunnen doen, **op het Bureau van den Vreemdelingendienst, tusschen 9.30 v.m. en 1 uur n.m.**

Vertrek zonder bewijs van afschrijving kan gestraft worden met hechtenis van ten hoogste 3 maanden of geldboete van ten hoogste 100 gulden.

Curaçao, 8 Augustus 1930.

De Ambtenaar van het Bevolkingsregister,

C. M. MEYBOOM.

Population-Register
Curaçao.

Warning to Passengers.

It is hereby made known, that persons, intending to leave the island of Curaçao on Sundays and other Holidays and who can give **satisfactory explanation** of not having had the opportunity earlier to notify their departure to the Populationregister or to the Districtmasters, can still have the opportunity to notify an employee of the Populationregister at **the Foreigners-office (Deposit-office), between 9.30 a.m. to 1.00 p.m.**

Departure without having their passports stamped, **can be punished with penalty of 3 months custody or a pecuniary fine of 100 guilders.**

Curaçao, 8 August 1930.

The Chief of the Populationregister,

5—5 C. M. MEYBOOM.

HORN-LINE.

List of sailings from CURAÇAO to:

Name of Motorships:	HAMBURG via Pto. Cabello, La Guaira & Trinidad:	Pto. Colombia & Cartagena	To Sta. Marta:
Heinz Horn	11 May	23 Apr.	———
Mimi Horn	25 May	13 May	13 May
Presidente Gomez	22 June	3 June	3 June
Ingrid Horn	6 July	18 June	———
Claus Horn	20 July	1 July	1 July
Heinz Horn	17 Aug.	29 July	29 July
Mimi Horn	31 Aug.	13 Aug.	———
Presidente Gomez	14 Sept.	28 Aug.	26 Aug.
Ingrid Horn	28 Sept.	10 Sept.	———
Claus Horn	13 Oct.	23 Sept.	23 Sept.
Heinz Horn	9 Nov.	21 Oct.	21 Oct.
Mimi Horn	23 Nov.	5 Nov.	———
Presidente Gomez	7 Dec.	18 Nov.	18 Nov.
Ingrid Horn	21 Dec.	3 Dec.	———
Claus Horn	18 Jan.	18 Dec.	18 Dec.

To Kingston & Port au Prince, via Jacmel:

Consul Horn	20 May
Waldtraut Horn	24 June
Frida Horn	20 July
Consul Horn	17 Aug.
Henry Horn	15 Sept.
Waldtraut Horn	7 Oct.
Frida Horn	5 Nov.
Consul Horn	8 Dec.
Waldtraut Horn	5 Jan.—1931
Frida Horn	1 Feb.—1931

To Maracaibo frequent sailings by:
M.S. „Karibia", cargo only.

CURIEL'S BANK.

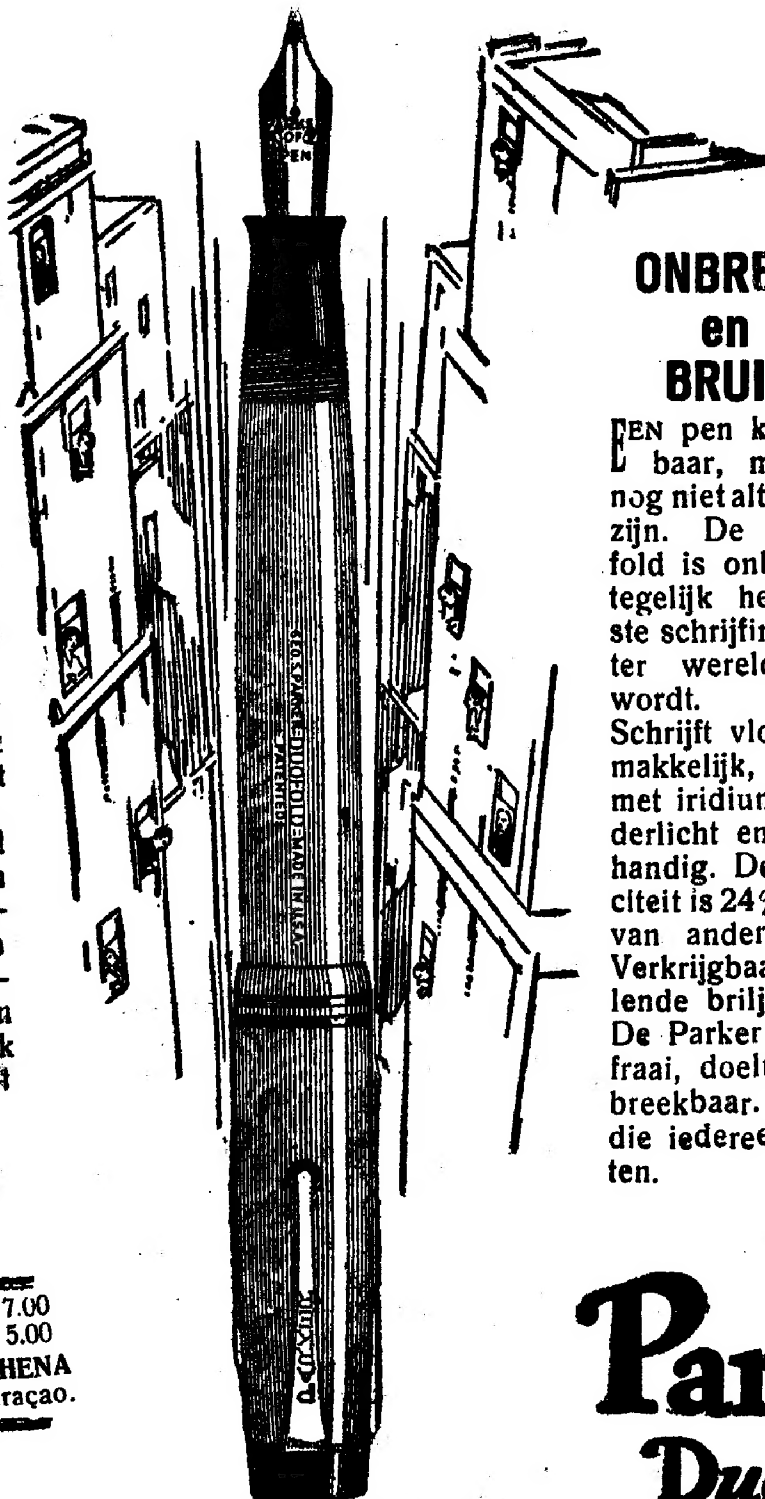
Willemstad - Curaçao - Ned. West-Indie.

ALLE BANKZAKEN.

Rekening-courant in locaal en vreemd geld.
Deposito's op termijn in locaal en vreemd geld.
Voorschotten en Handelscredieten
Koop, Verkoop en Incasso van Wissels, Crediet-brieven,
Coupons en Vreemd Geld tegen voordeelige koersen.
Telegrafische uitbetalingen naar alle werelddeelen.
Reiscredietbrieven en Chéques van de
National City Bank of New York, New York City.
Safe-loketten.
Speciale afdeeling voor Incasso's
Afdeeling Spaarkas.
Afdeeling Assurantie.

Bij toeval uit het raam laten vallen

NIEMAND zal moedwillig zijn Vulpen uit het raam werpen. Men liet echter voor proef een Parker Duofold uit een vliegtuig, 3000 voet hoog, neervallen. Aan de pen mankeerde niets! Houder en dop zijn van Parker Permanite gemaakt, 28% lichter dan rubber en toch onbreekbaar. Hoe dikwijls men den Parker Duofold ook laat vallen, hij zal nooit breken.

ONBREEKBAAR en altijd BRUIKBAAR

EEN pen kan onbreekbaar, maar daarom nog niet altijd bruikbaar zijn. De Parker Duofold is onbreekbaar en tegelijk het doelmatigste schrijfinstrument dat ter wereld gemaakt wordt.
Schrijft vloeiend en gemakkelijk, 14 K. goud met iridium punt, is voderlicht en ongeloofelijk handig. De inkt capaciteit is 24% grooter dan van andere maaksels. Verkrijgbaar in verschillende briljante kleuren. De Parker Duofold is fraai, doelmatig en onbreekbaar. Een vulpen die iedereen wil bezitten.

Duofold Sr. $ 7.00
Jr. $5.00. Lady $ 5.00
Agenten: MARCHENA & MORON, Curaçao.

Parker Duofold

In alle goede zaken verkrijgbaar.

Pracht-gelegenheid aangeboden.

Ondergeteekende heeft de eer, hiermede aan het geeërde publiek bekend te maken, dat hij een bijzondere overeenkomst met een zekeren koopman heeft gesloten, waardoor hij in de gelegenheid is, om verbazend goedkoope „heeren-costumes" aan te bieden.
Ze worden volgens de laatste mode precies volgens de gewenschte maat vervaardigd.
Bezoekt mijn kleermakerij en overtuigt U dat mijn monsters en modellen onovertrefbaar zijn.
De artistieke kleermaker is op alle werkdagen vanaf 7 uur A.M. tot 8 uur P.M. te spreken.

ARTHUR R. TAILOR.
Damplein.
Vlak bij het Militair Tehuis.

4—3

„BILL-BRAU" BIER

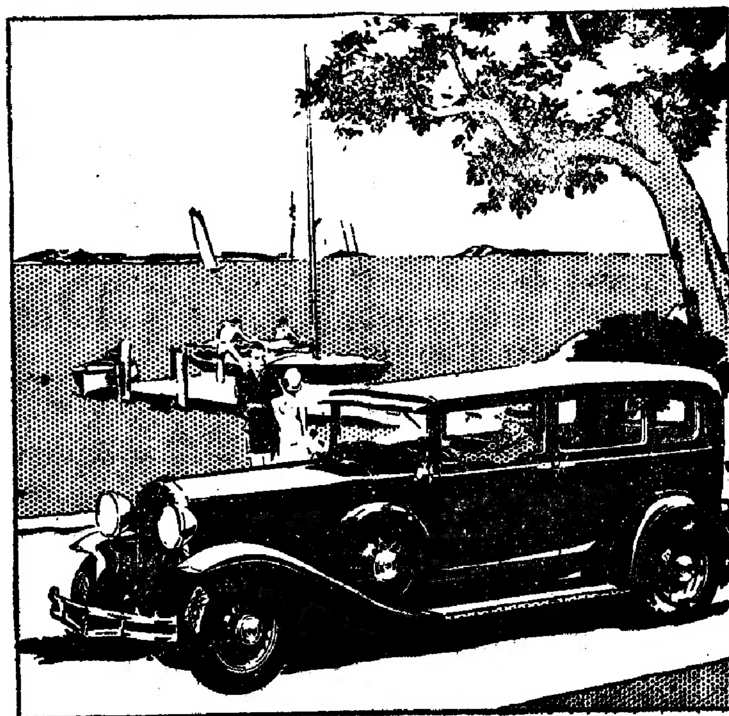
werd bekroond met Gouden Medailles op de volgende Internationale Tentoonstellingen:

Londen	1884
Londen	1886
Hamburg	1889
Luik	1890
Londen	1891
Malmo (Zweden)	1914

Deze zijn de beste bewijzen van zijn onovertroffen kwaliteit.
Proeft het heden nog en ge zult nooit meer een ander merk gebruiken.

de Jongh & Martijn.
Agenten.
(Telefoon No. 233.)

EL HUDSON GRAN OCHO
Distintamente Nuevo

Elimina Alto Costo
EN CATEGORIA DE OCHO CILINDROS

A la par que de un funcionamiento superior, El Hudson Gran Ocho es sorprendentemente económico en combustible y neumáticos pues está disenado para proveer bajo costo de conservación.
Millares de dueños disfrutan de su costo de funcionamiento moderado.

Usted dispone de supremacia en la arrancada. Usted conquista las cumbres con la misma facilidad que se desliza cuesta abajo. Rara vez necesita cambiar engranajes de velocidades. Desde que el coche comienza a moverse hasta que alcanza los altos órdenes de marcha velozmente suave, y vuelve otra vez á la suave accion instantánea de parada de los frenos, usted advertira el mismo desembarazado funcionamiento.

Venga a probar esta coche. El encanto de un funcionamiento singular, reposado caminar y seguridad que usted encontrara, ponen a prueba la cordura ó necesidad de pagar mas por ningun automovil.

Distributors:
J. D. CAPRILES & Co.
Prinsenstraat 30 and Wolkstraat 3.
Curaçao, D. W. I.

ELECTRISCHE LAMPJES

van **50** Watt tegen 75 ct. per stuk en f. 8.— per dozijn.

Mensing & Co.

Punda 16. Otrabanda 127.

GEMENGDE AVOND

te geven door de **C. J. M. V. DANIËL** op **Zaterdag 13 Sept.** a.s. in het **KRANSJE. Aanvang 8 uur precies. Kaartjes à fl. 2**, verkrijgbaar bij de leden, en op den speelavond bij den ingang.

3—3 **Het Bestuur.**

Verkrijgbaar bij ELLIS & DANIAA Agenten.

DE LA ESPALDA AL BOLSILLO

Antaño, cuando el aficionado emprendía una excursión fotográfica, tenía que llevar un peso enorme en las espaldas y un sin fin de reglas en la cabeza. Y a pesar de todo este "armamento," el resultado final se reducía a una cuestión de buena o mala suerte.

Hoy, ¡qué diferencia! La Kodak, cargada y lista, viaja cómodamente en un bolsillo masculino, o pendiente de la muñeca femenina, y el acto de tomar fotografías se reduce a apuntar la cámara y oprimir el disparador.

La sencillez misma

¡Admirable sencillez y genio inventivo que han logrado hacer de un niño un experto fotógrafo!

La historia de este sorprendente desarrollo es la historia de la Kodak y de la Película Kodak. La sencillez en la fotografía se inició con esos inventos de Eastman y su mejoramiento constante los ha mantenido a la vanguardia.

Vea que la marca "Eastman Kodak Comany" figure en toda cámara y película que Ud. compre. Ella es su protección.

EASTMAN KODAK COMPANY
Rochester, N. Y., E. U. A.

Om goede opnamen te krijgen benoodigt U eerste Klas Negatief-Materiaal.

Eisenberger

Platen
geven U het beste Resultaat.
Alleen verkrijgbaar bij:
SUNNY ISLE
L. RECK.
Breedestraat—Punda.
Amateurs-Werk wordt aangenomen.

2—2

Te koop

een in goeden staat zijnde motorrijwiel merk INDIAN SCHOUT te bevragen A. KLEIN.
Aan hetzelfde adres een POPPENWAGEN met groote BABYPOP dagelijksch te bezichtigen bij A. KLEIN.

Maria Magdalenastraat 7.
Berg Altena.

3—2

Bekendmaking.

De Procureur-Generaal, Hoofd der Politie in Curaçao, brengt hierbij ter algemeene kennisle, dat de verkeersregeling op- en in de omgeving van het Damplein, Concordiaplein en bij Plantersrust, na gereedkoming der werken aldaar aangegeven zal worden door de gebruikelijke verkeersborden.

Willemstad Curaçao 2 Sept. 1930.
De Procureur-Generaal,
Hoofd der Politie vd,
M. V. DIJK.

3—3

Bijblad 20 Sep. 1930

Curaçaosche Straatnamen.

door H. M. H.

„We moeten binnenkort weer gaan doopen"; zeide mij eenigen tijd geleden, de ambtenaar van ons Bevolkingsregister, de Hr. MEYBOOM.

En deze ambtenaar bedoelde dat doopen natuurlijk van de straten, waarover hij, qualitate qua, een soort vaderschap heeft.

Men zegt wel eens: „als het kind maar een naam heeft"; en kennen we niet allen, de bekende spreuk uit de Engelsche litteratuur: „What is a name?"

Nu, wat de straatnamen betreft, ben ik het niet eens met die opvatting, en houd het meer met de oude Romeinen, die door hun spreekwoord: Nomen est omen, meer gewicht aan een naam gehecht hebben.

Vooral aan straatnamen kan soms een aardig brok geschiedenis vastzitten, welke juist door die naam bewaard wordt; maar tevens ook, heeft men bij het geven van nieuwe namen een welkome gelegenheid, om te vereeuwigen de verdienstelijke en beroemde mannen van vroeger, die stad en land tot eer gestrekt hebben.

Omtrent de geschiedenis onzer Curaçaosche straatnamen, ben ik eens op informatie gegaan, bij den bekenden historicus van Curaçao, Pater EUWENS, waaraan ik zeer vele, zoo niet de meeste gegevens van dit artikel te danken heb.

We zijn over het algemeen in Curaçao ergens nooit vlug mee geweest, althans wanneer iets van gouvernementswege komen moest, en zoo was het ook met onze straatnamen.

Amsterdam kreeg reeds in 1796 houten naamborden op de hoeken der straten, en deze werden in 1863 geleidelijk door de algemeen bekende blauwe bordjes vervangen.

Voor Curaçao echter moeten we hiervoor vermelden, respectievelijk de jaartallen 1909 en 1929.

Vóór 1909 was het hier op straatnamengebied nog een chaos. Doch in dat jaar, onder Gouverneur Jhr. de Jongh van Beek en Donk en den directeur van O. W. Fauel, kwam er bij Gouvernementsbeschikking van 7 Januari, een legger tot stand, der straten, wegen en pleinen van het stadsgedeelte van Curaçao.

Dat was een goed werk, maar zoo schreef toen Pater Euwens, in een nimmer in de Amigoe gepubliceerd artikel: „desondanks is die legger voor ons een ontgoocheling en een teleurstelling, omdat dit beslist noodzakelijke en goed werk, op onlogische, onoordeelkundige, ja op een stumperige wijze is verricht." En in 14 folio bladzijden schrift geeft hij een degelijke argumentatie voor dit scherpe oordeel, maar ook tevens een opbouwende kritiek, hoe wij op Curaçao onze straten hadden moeten doopen.

De legger van het jaar 1909 bevatte 173 namen; en er waren, zooals Pater Euwens toen zeer terecht opmerkte, heel wat namen bij, die een echt prullerige staalkaart vormden van groote onbeduidendheid. Neem b. v. de namen van *Blauwe-, Roode-, Groene-, Witte-, Zwarte- steeg.*

„Wat een schat van poesie, aldus onze historicus, schuilt er niet in namen als; *Kleine-, Korte-, Smalle-, Lange-, Dwerg-, Reuze-, Midden-, Schoone-, Nieuwe* steeg (straat)? Of wilt ge meer afwisseling, zoo gaat hij sarcastisch voort, meer fantasie, meer sprankeling van vernuft, voeg er dan aan toe: *Tafel-, Trap-, Vlier-, Visch-, Steen-, Klei-, Kalk-, Stroo-, Boot-, Koraal-, Klip-, Rots-, Water-,* en vooral de *Bittersteeg*. Het is of men inwoners en vreemdelingen aan alle hoeken van straten en stegen de overtuiging wil opdringen, dat de bedreiging van Guzman Blanco, om van Curaçao een visschersdorp te maken, al in uitvoering is."

De thans bestaande lijst, die we dezer dagen van den Heer Meyboom mochten ontvangen, bevat 215 namen van straten en stegen en pleinen. Het aantal is dus slechts sinds 1904 met een 42 namen vooruitgegaan; en wanneer ik me niet vergis, zijn de meeste dezer namen van de laatste jaren.

Gaan we in het algemeen de geschiedenis der straatnamen na, dan blijkt, dat de oudste en voor de topographie en historie eener stad het meest belangrijk zijn, die namen, die de bodemgesteldheid of ligging van bedoelde stadsgedeelten betreffen, en die welke ontleend zijn aan gebouwen, kerken, enz.

Hieronder kunnen we rekenen, *Damplein, Hoogstraat, Kerkstraat, Roode weg, Witte weg, Araratweg, Belvedèrestraat, Chere-Asile-weg, Quintastraat, Fort Waakzaamheidstraat enz.*

Curaçao heeft er weinigen. Echter schijnen verschillende van deze voor de historie zeer belangrijke namen verloren te zijn gegaan. Zoo moet er vroeger in de Punda, een steeg de naam gedragen hebben van *Gangetje van de Weeskamer*. Sedert die instelling in 1875 werd opgeheven, had het juist voor de hand moeten liggen, dat men in 1904, althans den naam ervan, voor het nageslacht bewaard had.

Zoo heette oudtijds de weg, die vanuit de Breedestraat naar Pietermaai ging, het *Steenen pad*, en de poort op het einde der Breedestraat tegenover het Raadhuis, de Steenen padpoort.

Zoo zou ook door den naam *Batavierweg*, de herinnering nog bewaard kunnen blijven aan het fort Batavier, wat indertijd gestaan heeft ten Oosten van de stad, in de nabijheid van de Zuid-Oostelijke inhammen van het Schottegat.

Dat tegenwoordig die plaatsen niet meer aan de beteekenis van hun naam beantwoorden, is geen bezwaar. Dat treft men in de groote steden telkens aan, bij een wandeling over gedempte grachten, gesloopte wallen en afgebroken poorten. Juist die schijnbare tegenstrijdigheid wijst onmiddelijk op de historische herinnering, welke aan dien naam vast zit.

In onze stratenlijst vinden we nog een categorie, die den naam bewaren van de coraal of eigenaar van den grond, waarop de straat is aangelegd; of van dengene, die het grootste aantal huizen liet bouwen of in eigendom had.

Zoo hebben we de Seranostraat, Nanniesteeg, vroeger Engelbron genaamd, ook naar de familie die er woonde, San Mateoweg, Pietermaai (Pieter de Mey) enz. Of de Cautinosteeg ook onder deze categorie hoort, kon ik niet achterhalen. Wel schijnt de naam Cantinosteeg te moeten zijn, en naar men mij vertelde, aldus genaamd naar een cantine, die daar gestaan moet hebben??

In vele Hollandsche steden vinden we nog straatnamen, die herinneren aan de op deze plaatsen uitgeoefende beroepen of bedrijven? onder de Curaçaosche straatnamen vinden we alleen een *Bakkerstraat* en een *Schrijnwerkerstraat*, waarvan het een groote vraag is, of we die onder deze categorie mogen rangschikken.

De bovengenoemde groepen van namen, zijn als 't ware vanzelf ontstaan, hetwelk een principieel verschil maakt, met de nu volgende, die bedacht en door de overheid gegeven zijn. Aanvankelijk had zich de keuze bepaald tot welklinkende titels als Heeren-, Prinsen-, Gravenstraat; of namen van bloemen enz.

Aan bloemen of plantennamen, is ons dorre Curaçao heel begrijpelijk zeer arm. Appelsteeg en Vliersteeg zijn de eenige, die ik vinden kan, en welke planten nog wel erg weinig met ons eiland te maken hebben.

Wil men echter meerdere plantennamen, dan zouden hier straten genoemd kunnen worden naar de culturen, die in onze economische geschiedenis nog van eenig belang geweest zijn. Zoo noemen we de *aloe, sisal, cocos, dividivi* en *indigo*. Ook de *cochenille*straat zou hier beteekenis hebben.

En bijzonder zouden hiervoor in aanmerking komen de straten bij Plantersrust, omdat juist daar, onder de Gouverneurs Raders en Rammelman Elsevier, de cochenille-cultuur zijn laatste bloei gekend heeft.

Naar aanleiding van een adres van drie Heeren, waaronder de bekende litteratoren Potgieter en Alberdingk Thijm, werd in 1870 in de Gemeenteraad van Amsterdam in principe aangenomen, om voortaan in de straatnamen de herinnering aan schilders, staatslieden, geleerden eez. te bewaren of te verlevendigen.

Hierin werd het voorbeeld gevolgd van buitenlandsche steden en Amsterdam gaf zelf een voorbeeld aan de andere steden in Holland.

Ook de commissie van 1909 heeft hieraan gedacht bij het samenstellen van de eerste legger der Curaçaosche straatnamen; maar met een pover resultaat.

Columbus de ontdekker van ons werelddeel, mocht natuurlijk allerminst vergeten worden. Verders gaven drie Gouverneurs, en nog niet eens van de beroemdste, bij deze gelegenheid hun namen aan *Raders-, Van den Brandhof-* en *Bargestsaat.*

Ook *Van Walbeek*, de veroveraar van Curaçao en *Boudewijn Hendricksz*, die de eerste tocht naar deze eilanden ondernam, werden herdacht; en *Brion* kon toen ook bezwaarlijk vergeten worden.

Maar hiermede scheen de toenmalige geschiedkennis over Curaçao te zijn uitgeput, en men ging verder zoeken in de geschiedenis van het moederland. En zoo werden er in dankbare herinnering een plein, een straat en een weg genoemd naar *De Ruyter, Kortenaer, en Cornelis Dirk.*

Deze Cornelis Dirk, burgermeester van Monnikendam, versloeg in den 80 jarigen oorlog, den Spaanschen admiraal de Bossu op de Zuiderzee, maar staat toch in onze historie, niet op een lijn met de beide andere zeehelden. Doch niet onwaarschijnlijk, is de reden van bevoorrechting deze, dat indertijd de „Cornelis Dirk" als stationschip in onze haven lag; en de latere Gouverneur de Jong van Beek en Donk, daarop dienst deed al adelborst, en hier een gezelligen tijd doormaakte.

Andere zeehelden echter, die in nauwer verband gestaan hebben met West-Indië, en Curaçao in het bijzonder, hadden zeker meer recht om hier in de herinnering te blijven voortleven, doch daarover straks.

Over de talrijke namen uit onze koloniale bezittingen, in den legger van 1909 schreef Pater Euwens indertijd: „Het is mogelijk, dat de Curaçaosche onderwijzers méér bewondering gevoelen voor dezen legger onzer straten, die hun het onderwijs van de aardrijkskunde van Oost-Indië uit de hand neemt. Met prijzenswaardigen ijver schijnt er naar volledigheid gestreefd te zijn om alle voorname eilanden van den Indischen archipel een eervolle vermelding te geven. De lezer oordeele. Wij hebben een *Atjeh-, Banka-, Billiton-, Boni-, Celebes,- Borneo-, Mentawei-, Lombok-, Riouw-, Balisteeg-,* (of straat); Java en Sumatrastraat waren toen vergeten, maar vinde we toch in onzen tegenwoordigen legger.

Belachelijk en onlogisch„ aldus Pater Euwens verder, is het om op Curaçao een weg *Curaçaostraat* te heetan, om de eenvoudige reden dat hier alle straten Curaçaostraten zijn."

Ofschoon het artikel van Pater Euwens nooit gepubliceerd is, is toch bij latere naamgevingen met verschillende desiderata van hem rekening gehouden.

Zoo heeft uit den Spaanschen tijd *Alfonso de Ojeda*, de ontdekker van Curaçao (1499) reeds zijn naam aan een straat gegeven. Alleen *Juan de Ampuez*, die de eerste Gouverneur was en grondlegger der Christelijke beschaving en *Lopez de Morla*, de laaste Spaansche bevelhebber van het eiland, wachten daar nog op.

Zoo kregen ook bij de naamgevingen na 1909 de verschillende Gouverneurs uit de vorige eeuw, bijna allen een beurt, en vinden we in de straatnamen *de Jong, Wagner, Esser, Crol, van Heerdt, Nuyens, de Rouville, Cant'zlaar* en *Kikkert.*

Ook aan *Petrus Stuyvesant* houdt thans een straat de gedachtenis in eere. Na Gouverneur te zijn geweest op Curaçao, trok hij naar Nieuw Nederland, om de kolonisten daar in hun benarde omstandigheden te hulp te komen. Hij was daar tevens de laatste Gouverneur. Op Monteberde is nog een stuk gronds, dat lang de naam droeg van Stuyvesants kerkhof, omdat aldaar volgens de overlevering, het been begraven zou zijn van dezen Gouverneur, die zooals bekend, in latere jaren een houten been droeg.

Een zeer voorname figuur uit onze historie, waar Pater Euwens nog op wees, is *Jan Otzen*, de eerste, Hollander die op Curaçao geweest is, en wiens gevangenschap hier onder de Spanjaarden, aanleiding geweest is, dat de W. I. Compagnie, Curacao veroverde.

Ter herinnering aan dit groote handelslichaam, dat 2 eeuwen lang zulk een grooten invloed heeft gehad op Curaçao, was een *Compagniestraat* hier zeker gewenscht.

Onder de namen nog der Bewindhebbers der Companie, verdienen zeker nog bewaard te blijven, die van *Johannes de Laet*, vooral ook bekend als schrijver van de Historie ofte Jaerlijck Verhaal van de verrichtingen der Geoctroyeerde West-Indische Compagnie; van *Lauffer, Abr. de Veer, Corn. Berch* en van *Jean Rodier de la Burguière*, onder wie Curacao het toppunt van welvaart bereikte.

Ook mocht een straat in Otrobanda zeker wel den naam bewaren van *Jacob Beck*, die men wel beschouwen kan als de stichter deze volkrijke wijk.

Nog een andere Gouverneur uit vroeger dagen vinden we in thans bestaande straatnamen, *Jan Doncker*, onder wien de Fransche vloot van Admiraal d' Estrées, die gekomen was om Curaçao te tuchtigen, nagenoeg geheel ter pletter liep, op de klippen der Aveseilanden, welke wonderbare redding, Curaçao een eeuwlang herdacht heeft in een jaarlijksche dank- en biddag.

Eenige jaren vroeger, had de Admiraal Jacob Binckes, tegen dezen d'Estrées, in de Roode Klip baai van het eiland Tobago, een der geweldigste zeeslagen geleverd, waarvan de geschiedenis van het Nederlandsche zeewezen melding maakt. Om dit wapenfeit mag hier de naam *Binckes* zeker wel in een straatnaam bewaard blijven. Meer als Cornelis Dirk verdiende hier ook bewaard te blijven, de naam REINING, beter bekend onder zijn voornamen JAN ERASMUS, van wien reeds tijdens zijn leven, de Curaçaosche dokter D. van der Sterre, een levensgeschiedenis schreef, en die door zijn onverschrokken daden in de Caraibische zee, de eer van de Hollandsche vlag hoog hield, en geheel onbaatzuchtig, telkenmale aan onze kolonie de voordeelen liet van zijn overwinningen.

In 1909 was er nog geen *van Speykstraat* op Curaçao.

Pater Euwens schreef toen; „Een geheel bijzondere reden heeft Curaçao om ook Luitenant van Speyk te huldigen, die in 1831 voor Antwerpen zich krijgshaftig voor de eer van het vaderland opofferde. Voor verreweg den meesten zal het wel een openbaring zijn, dat deze held alléén aan de bemiddeling en herhaalde voorspraak van zijn broer Adriaan van Speyk, die in 1823 op het wachtschip in onze haven als luitenant ter zee 2e klas overleed, het te dangen had, dat hij in 1820 bij onze marine werd ingelijfd.

En wanneer we niet alleen in onze straatnamen willen herdenken, de oorlogen met hun nationale helden, maar ook de verschillende vredestractaten, die belang hebben op de geschiedenis van Curaçao, dan zouden we eenige nieuwe straten kunnen sieren met de namen van Munster (1648) Amiens (1802) en Parijs (1815), omdat bij den vrede in die plaatsen, en die jaren geteekend, Curaçao aan de Hollandsche natie werd toegewezen, en opnieuw met nog hechtere en duurzamere banden met het moederland vereenigd bleef.

Van de historieschrijvers onzer Curaçaosche geschiedenis, hebben we De Laet reeds genoemd; maar ook, vooral Jan Hamelberg, heeft als zoodanig verdienstelijk werk gedaan, en is een baanbreker geweest op dit gebied.

En nu er reeds begonnen is, met eenigen wegenaanleg in den omtrek van het schietterein op het Rif, mag bij een naamgeving aldaar, zeker wel eens gedacht worden, aan Luitenant Generaal Baron Krayenhoff, de ontwerper, en Luitenant Kolonel Ninaber, de aanlegger van de tegenwoordige fortificaties, bij den ingang van onze haven.

Geen enkele naam is er nog, die de herinnering bewaart aan die grootsche daad der vorige eeuw, welke zulke verstrekkende gevolgen heeft gehad voor het nageslacht, ik bedoel *de afschaffing der slavernij*. „De naam *Emancipatie*, aldus Pater Euwens in genoemd artikel, verdient beslist voor onze kolonie vereeuwigd te blijven, ten spijt zelfs van eenige puriteinen in het Algemeen Nederlandsch Verbond, die zich blind staren op de kwestie der taalzuivering, en ook aan dat weinig Hollandsche woord misschien ergernis zullen nemen. Doch dat woord Emancipatie, is in onze kolonie het klassieke woord geworden voor de afschaffing der slavernij, evenzeer als de vrijgelatenen geëmancipeerden genoemd werden".

Met het tijdvak der slavernij, zijn de namen van *Mgr. Nieuwindt* en *Pastoor Schenck* zoo onafscheidenlijk verbonden, dat ook deze niet aan de vergetelheid mogen worden prijsgegeven.

Nog heeft indertijd Pater Euwens een lans gebroken, voor de namen van twee mannen, de Heer C. GORSIRA M. B. ZN, de ontdekker der phosphaatmijnen op Santa Barbara, en de Heer Jan Helenus FERGUSON, de laatste Gouverneur van de Goudkust en later Minister Resident in China. Als een erkend gezag op het gebied van het volkenrecht heeft deze in het verre Oosten den naam ons kleine eiland eer aangedaan. Ik zou aan deze namen nog willen toevoegen, die van den Heer ANSINGH, die in de jaren 1925—27 directeur was der C. P. I. M. alhier. Velen zal het onbekend zijn, dat het de Hr. Ansingh geweest is, die indertijd als lid eener commissie uitgezonden, om te onderzoeken, waar de groote raffinaderij moest worden opgericht voor de olievelden van Venezuela, heeft doorgezet, dat dit geschieden moest op het eiland Curaçao. Van welk een weldadigen invloed deze beslissing van den Heer Ansingh geweest is, behoef ik niet verder uiteen te zetten.

Het zijn slechts enkele grepen, die ik gedaan heb, om aan te geven, hoe op een meer rationeele wijze bij de naamgeving onzer straten kan te werk gegaan worden. Het onlangs verschenen werk van den Heer Amelunxen, zou daarbij een goede gids zijn.

Oude namen te veranderen is in het algemeen niet aanbevelenswaardig. Maar voor Curaçao, waar men aan de straatnamen nog niet zóó gewoon is, is deze moeilijkheid niet zoo groot. Uit den legger van 1909 zou dan ook gerust heel wat geschrapt kunnen worden, en in iets beters veranderd.

En zou het dan ook niet aanbeveling verdienen, om aan een der Breestraten een anderen naam te geven, daar deze beide gelijknamige wegen aan weerszijden der brug, nog al eens aanleiding geven tot vergissingen.

Het wonder van den Weichsel.

HET MILITAIRE ECHEC VAN MOSKOU.

Samenwerking tusschen generaal Weygand en maarschalk Pilsoedski.

Dezer dagen is te Warschau het feit herdacht, dat tien jaar geleden „het Poolsche leger de beschaving" redde.

Naar aanleiding daarvan schrijft het H b l d.:

Op 24 k. m. van Warschau gelegerd, verklaarde de bevelhebber van het Roode Leger Toekhacheversky: De wereldbrand zal zijn weg nemen over het lijk van Polen.

Later heeft hij zich aldus uitgelaten:

„Er bestaat geen twijfel of, indien wij erin waren geslaagd het Poolsche leger over hoop te loopen, de revolutie in Polen een feit zou zijn geweest. En de orkaan zou geen halt hebben gemaakt aan de Poolsche grenzen, maar zou geheel West-Europa in vuur en vlam gezet hebben."

Sovjet-Rusland had van de nederlaag van Polen de eerste etappe willen maken van den opmarsch tegen West-Europa.

De ternederwerping van de Poolsche barrière had de inleiding moeten zijn voor het uitdragen van de revolutie over den Weichsel naar het Westen.

De Poolsche generaal Sikorski schreef in zijn memoires:

In 1920 werd aan den Weichsel over het lot van twee werelden beslist. Het Westen begreep dit over het algemeen niet. Alleen Frankrijk, hoewel nog niet met Polen door een formeel bondgenootschap verbonden, haastte zich dit land met materieelen en moreelen steun te hulp te snellen.

Op 11 November 1918 was weliswaar de wapenstilstand gesloten, welke aan het strijdrumoer van den grooten oorlog een eind maakte, maar daarmede was nog geen einde gekomen aan het bloedvergieten.

In Polen zou de krijg weer opleven in de worsteling tusschen Polen en Russische revolutionaire; in Anatolië woedde '22 de bevrijdingsstrijd van Kemal pasja tegen de Grieken.

In het midden van het jaar 1920 moesten de jonge Poolsche troepen onder maarschalk Pilsoedski, na aanvankelijk eenige successen behaald te hebben tegen het Roode Leger — dat toen bestond uit niet veel meer dan samengeraapte benden en nog op lange na niet was, wat het organisatietalent van Trotzky heeft weten te wrochten — snel terugtrekken onder de muren van de hoofdstad.

Het offensief van Pilsoedski in de richting Kiejew, in samenwerking met het hoofd der Oekrajiensche regeering Petljoera, was jammerlijk mislukt tengevolge van de beproefde Russische tactiek om elken beslissenden slag door terugtrekken te ontwijken. De bolsjewisten volgden de Poolsche troepen op hun terugtocht op den voet.

Op 13 Augustus verschenen de Russische divisies, die 650 k. m. hadden afgelegd in 40 dagen voor het bruggehoofd Warschau.

Polen scheen verloren.

Op de hulpkreten van de gedemoraliseerde Polen hadden de geallieerden, uitgeput door de ternederwerping van Duitschland, slechts aarzelend geantwoord — de ervaringen met de generaals Denikin en Koitsjak waren nu juist niet geschikt om tot nieuwe interventies in Ruslaud uit te lokken.

De geallieerden gaven Polen den raad vredesonderhandelingen te beginnen, zij het ook onder harde voorwaarden. Mochten de Russen dit weigeren dan zou men Polen de noodige krijgsvoorraden zenden.

Wel werd echter een geallieerde missie naar Polen gestuurd om den stand van zaken op te nemen, bestaande uit de Engelsche en Fransche diplomaten, lord d'Abernon en Jusserand, en de Engelsche en Fransche generaals Radcliffe en Weygand.

De Russen zetten hun offensief voort; de Polen boden zoo goed en zoo kwaad als het ging tegenstand. Doch het lot van het nauwelijks herleefde Polen scheen beslist.

Maar Pilsoedski, de volhardende bevrijder van zijn vaderland, wanhoopte ook thans niet.

Terwijl generaal Weygand de leiding der operaties in handen nam en de verdediging vóór Warschau werd georganiseerd tegen de opdringende bolsjewisten, die de verbinding met Dantzig wilden verbreken, den eenigsten weg, waarlangs hulp over zee kon komen voor Polen, bereidde Pilsoedski een tegenoffensief voor.

In alle stilte werd op ongeveer 100 k.m. ten Z.O. van Warschau een vrijwilligersleger, slecht uitgerust en onvoldoende van munitie voorzien, samengetrokken. Daarmede rukte de maarschalk in noordelijke richting op, tegen de linkerflank en de achterwaartsche verbinding van de sovjettroepen, die slechts dachten aan de verovering van Warschau, dat zij op 14 Augustus van het oosten en noordoosten aanvielen, terwijl hun rechtervleugel bij Ploek den Weischsel zou overtrekken.

Op 16 Augustus begint Pilsoedski zijn offensief, verstrooit de lichte flankdekkingen der Russen, legt in ijlmarschen 80 k.m. af en stoot op 17 Augustus reeds op den vijand, wiens terugtochtswegen worden bedreigd en afgesneden, zoodat de Russen, die reeds zeker waren van hun overwinning, overhaast moesten terugtrekken, teneinde volkomen vernietiging te voorkomen.

Op 24 Augustus worden de overblijfselen van het bolsjewistische leger tegen de Oost-Pruisische grens gedrongen.

De manoeuvre van Pilsoedski had Warschau ontzet en Polen in enkele dagen bevrijd: 66.000 krijgsgevangenen vielen in Poolsche handen, benevens 231 kanonnen en 1023 mitrailleurs.

Het „wonder van den Weichsel" werd kort daarop gevolgd door een nieuwe beslissende nederlaag der Russen bij de Niemen.

Het militaire offensief der revolutie was afgeslagen.

Sindsdien heeft zich een geheele literatuur gevormd om de vraag wien de eer nu eigenlijk toekomt voor de zege van den „Marneslag in het Oosten", die de redding bracht, toen de nood op het hoogste gestegen was.

De Zwitserche militaire schrijver, kolonel Feyler, die op grond van nieuw verschenen documenten en sinds '20 bekend geworden feiten aan de gebeurtenissen van die gedenkwaardige dagen in het „Journal de Genève" een bespreking wijdt, herinnert eraan, dat generaal Weygand zelf getracht de zich vormende legende tegen te spreken en de waarheid vast te stellen.

„De schitterende overwinning van 1920," schrijft de Fransche generaal, die in den wereldoorlog de rechterhand was van maarschalk Foch, „was een Poolsche zegepraal. De militaire operaties worden uitgevoerd door Poolsche generaals volgens een Poolsch krijgsplan".

Maar nog steeds geeft de legende den eerepalm voor de Poolsche overwinning aan generaal Weygand.

Niettegenstaande diens eeresaluut aan maarschalk Pilsoedski.

ITALIE

Aan den levensavond van het Fascisme? Politieke beroering.

Toen enkele weken geleden boven Milaan door een vliegmachine vlugschriften werden uitgestrooid, waarin stemming gemaakt werd tegen het Fascisme, meende de buitenwereld dat het hier een op zich zelf staand geval betrof. Maar thans bereiken ons ook uit andere deelen van Italië allerlei berichten, waaruit men de gevolgtrekking kan maken dat het verzet tegen het bewind van Mussolini met den dag sterker wordt.

Bijna terzelfdertijd dat de secretaris der Fascistische partij Porcu werd vermoord, zoo bericht de Corriere de Ticino, werden er in Turro bij Milaan en in Sesto San Giovanni bij Monza groote betoogingen gehouden tegen de Fascisten. In Soresina werd een protest-meeting georganiseerd, omdat men aan 300 boeren een paspoort voor Frankrijk geweigerd had. Slechts met heel veel moeite konden de Karabinieri en de Fascistische militie deze beweging onderdrukken.

In Saragana, aan den spoorweg Genua—Pisa heeft een woedende volksmenigte getracht om het station in brand te steken.

In Turijn heeft het personeel der Fiat-fabrieken zich solidair verklaard met 600 kameraden die hun ontslag hadden gekregen, en gedurende drie dagen hadden de militairen de handen vol om de onlusten te bedwingen. Ook van andere zijde vernamen wij van ernstige ongeregeldheden te Turijn, hetgeen voor de regeering aanleiding was om de strengste maatregelen te treffen.

In Allesandria moest de militaire politie versterkt worden, daar de arbeiders, wier werktijd tot slechts twee dagen per week was beperkt, openlijk in verzet kwamen, en allerlei ongeregeldheden pleegden.

In Piacenza moest de staat van beleg worden afgekondigd wegens de opstootjes die er geregeld voorkwamen en die een ernstig karakter begonnen aan te nemen.

Het is in ieder geval een feit dat de proclamatie van Bassanesi meer indruk gemaakt heeft, dan de buitenwereld wellicht vermoedt. Men heeft haast in ieder huisgezin een exemplaar weten te bemachtigen dat zorgvuldig bewaard wordt.

De groote uittocht van Italië naar Frankrijk — de fascistische regeering tracht dit in verband te brengen met de jongste aardbeving — maakt de Italiaansche grenswachten zoo zenuwachtig dat zij geschoten hebben op een geestelijke uit Hopiz op den Sint Bernard die bijstand verleende aan een verongelukte vrouw.

Daar komt nog bij dat de berichten over de levensgevaarlijke ziekte van Mussolini niet krachtig genoeg meer kunnen worden tegengesproken. De Duce heeft een maagzweer en men is bang dat het gezwel van kankerachtigen aard zal zijn: daarom zouden de dokters voorloopig van een operatie hebben afgezien en Mussolini zelf wil volstaan met een streng dieet te volgen.

Wanneer op het oogenblik, nu de economische toestand in Italië in zoo'n zorgwekkend stadium getreden is, ook de grondlegger van de Fascistische politiek zou komen te sterven, dan zou men zulks gerust als een levenscrisis voor het Italiaansche Fascisme kunnen beschouwen.

RUSLAND.

Reorganisatie van het hooger onderwijs. Arbeidersfaculteiten.

Het centraal uitvoerend comité en de sovjet-regeering van de Sovjet-Unie hebben — naar het Hbld. bericht — een decreet uitgevaardigd over de reeds lang voorgenomen reorganisatie van het hooger onderwijs in Rusland. De kern van deze hervorming komt op het volgende neer.

Hoogescholen met verschillende faculiteiten worden afgeschaft. Elke hoogeschool moet in het vervolg slechts één tak der wetenschap gewijd worden. De bestaande universiteiten en technische hoogescholen worden daarom gesplitst in evenveel afzonderlijke hoogescholen als er faculteiten hebben bestaan, terwijl faculteiten van verschillende hoogescholen, die ongeveer dezelfde wetenschap beoefenen, vereenigd zullen worden.

De technische hoogescholen zullen in het vervolg onder beheer staan van de economische organisaties en van de desbetreffende volkscommissariaten. De landbouwhoogescholen zullen in het vervolg onder beheer van het volkscommissariaat van landbouw gesteld worden, de medische hoogescholen onder beheer van het volkscommissariaat van hygiëne enz. Het volkscommissariaat van onderwijs zal het beheer behouden over de paedagogische instituten en de hoogescholen voor beeldende kunsten, benevens over die hoogescholen, welke nog niet in afzonderlijke instellingen voor hooger onderwijs zijn gesplitst (de universiteiten dus, die hun tegenwoordige indeeling in faculteiten behouden).

Aan elke hoogeschool moet een rabfak (arbeidersfaculteit) opgericht worden, die de taak heeft arbeiders voor te bereiden voor het volgen van de colleges aan die hoogeschool. Uit den aard der zaak worden in die rabfaks zeer minimale eischen gesteld; in het allergunstigste geval zijn het zoo iets als de 3-jarige H.B.S. hier te lande. En toch krijgt hij, die het eindexamen heeft afgelegd, het recht student te worden.

Bij de splitsing van een hoogeschool moet elke nieuwe hoogeschool (dus elke tot zelfstandige hoogeschool verklaarde faculteit) een eigen gebouw, eigen bibliotheek, laboratoria, inventaris en een internaat voor studenten krijgen. In de meeste gevallen zullen de bestaande bibliotheken, laboratoria enz. verdeeld moeten worden. Deze verdeeling zal geschieden krachtens een onderlinge overeenkomst der faculteiten.

Alle vraagstukken ontstaan in verband met deze verdeeling der hoogescholen, moeten geregeld worden binnen een maand. Het decreet schrijft verder ook voor de strenge handhaving van de „marxistisch-leninistische" richting in alle wetenschappen.

AMERIKA.

Het Drankverbod in Amerika.

In „De Smidse" schrijft prof. Heering in een artikel „Indrukken van Amerika" het volgende over het drankverbod:

„Meermalen heb ik hooren verzekeren: door de prohibitie (het verbod) heeft het drankgebruik zich verplaatst, uit de arbeiderskringen naar die van de „well-to-do young people" (de welgestelde jongelui). Het is niet in Europa alleen, dat de menschen aan wier jeugd en opvoeding het meest ten koste wordt gelegd, voor de samenleving het minste over hebben. Want voor het welzijn van het volk is het drankverbod gemaakt; de kerken waren hierin een groote stuwkracht. De verantwoordelijke leiders voelden het werk der volksopvoeding niet meer aan te kunnen zonder dit verbod.

Na al wat ik pro en contra gehoord heb, geloof ik, dat de voordeelen der wet grooter zijn dan de nadeelen. Evangeline Booth de leidster van het Amerikaansche heilsleger, verklaarde dezen winter, dat naar ervaring en schatting de dronkenschap tot op één tiende verminderd was. De heele werkmansstand in Amerika — en dat weegt op tegen de occasioneele (bij gelegenheid voorkomende) drinkgelagen in de zooveen genoemde „betere" kringen — is er thans beter aan toe en de spaarbankboekjes zijn ongeloofelijk vermenigvuldigd en opgeloopen. Naar ik hoorde zal de actie voor opheffing van het drankverbod geen succes hebben, omdat de drie sterkste machten van het land er tegen zijn: de werkgevers, de werknemeis en de kerken."

GODSDIENSTIGE ONVERDRAAGZAAMHEID IN CHINA.

Agentia Fides meldt:

In 1929 geloofde men, dat 't nationalistische bestuur liberaal zou zijn van opvatting en zich in geen enkel opzicht vijandig zou toonen tegenover het christendom. Er was ook werkelijk een flink aantal protestanten in het bestuur. De laatste maanden echter constateeren wij, dat het Gouvernement een onverdraagzaamheid toont, welke gelijkt op die der Sovjets. De schoolwetten zijn zoo samengesteld, dat ze alle scholen van de Missie ten gronde richten, zoowel die der Protestanten als die der Katholieken. De vervolgers gebruiken moderne methoden om Christus van Zijn troon af te zetten en Zijn werk ten gronde te richten. Na de onderwijs-conferentie van Nanking had een leider van de linker-vleugel Wang Tsing Wei zulk een walg van de genomen besluiten dat hij zich genoodzaakt gevoelde een protest-telegram te zenden en te toonen, dat zij, die het land besturen, in naam van de drie principes den grondslag er van ondermijnen en in tegenspraak zijn met de richtlijnen van Dr. Suen Wen, die voor China de absolute vrijheid van onderwijs en godsdienst wenschte.

Sinds 10 maanden zijn twee Bisschoppen en zeven Missionarissen vermoord; op het oogenblik, waarop wij dit schrijven, bevinden zich nog vijf Missionarissen in handen van de roovers. De eigendommen der Missionarissen worden hoe langer hoe meer bedreigd en de autoriteiten, die geld noodig hebben zoeken naar redenen om ze in beslag te nemen.

Aangifte voor het Bevolkings-register.

De Ambtenaar van het Bevolkingsregister herinnert de ingezetenen aan hun verplichting om steeds tijdig op het Bevolkingsbureau Fort Amsterdam of bij den Districtmeester aangifte te doen voor het Bevolkingsregister.

Bedoelde aangifte moet worden gedaan:

1. Wanneer men zich op het eiland vestigt.

Alsdan moet uiterlijk binnen twee weken na aankomst, hetzij overlegging van een getuigschrift van verandering van werkelijke woonplaats (verhuisbiljet), hetzij vertooning van paspoort, reis- op verblijfpas, of ander deugdelijk bewijsstuk dan wel aflegging van een deugdelijke verklaring plaats vinden.

2. Als men het eiland gaat verlaten.

Alsdan moet een getuigschrift van verandering van werkelijke woonplaats of bewijs van afschrijving worden aangevraagd.

3. wanneer men binnen het eiland van woning verandert.

Alsdan moet men binnen twee weken na aankomst in de nieuwe woning hiervan kennis geven.

4. Elk hoofd van een huisgezin *moet* **uiterlijk binnen twee weken** *aangifte doen, wanneer in dat gezin eenige verandering plaats grijpt, ook door het opnemen of het vertrek van inwonende dienst- of werkboden.*

Overtreding dezer bepaling kan **gestraft** *worden met hechtenis van ten hoogste* **drie maanden** *of geldboete van ten hoogste* **honderd gulden.**

Curaçao Mei 1930.

De Ambtenaar voornoemd,

C. M. MEYBOOM.

2—1